

VENTA

30 exemplars 4 pesseta

Un número solt 5 cèntims

ADMINISTRACIÓ

Carrer de Ponent, 1, 1.ª (Bussó baix & la escala)

Surt & llum puntualment tots los divendres.

PERIÒDICH POLITICH VERMELL

SUSCRIPCIÓ

ESPANYA

Un trimestre 4 pesseta

EXTRAJERA

Un trimestre 2 pessetas

LAS SUSCRIPCIONS

se pagan per adelantat

Los pagos poden ferse en sellos de 15 cèntims ó en timbres especials pera periòdichs

LOS GRANS PETARDOS

Quan rebenta algun petardo a la porta de la casa d'un fabricant, per més que no causi dany a ningú i las perduas materials quedin concreta- dades a unes quantas dotzenas de pessetas, sentiréu com bula la gent anomenada d'ordre, fent uns extrèms que arriban molts cops fins a la ridiculesa contra 'ls criminals que han comés aquell atentat. En cambi rebenta una caldera per culpa notoria del fabricant, que ha obligat a que li fessin fer molta més forsa de la que podia, ó vola una fabrica de dinamita ó pólvora a conseqüència de no treballarse ab las dedudas precaucions pera estalviarse uns quants duros lo dueny de la fabrica, y per més que allí morin dotzenas ó centenars d'infelissos obrers, may en la gent d'ordre veurá la indignació que tant los vessa si en l'esclat d'un casi inofensiu petardo de pólvora ha saltat un pam d'estella d'una porta.

Y no es aixó lo pitjor, sino que en la majoria dels cassos de petardos, quins autors quedan casi sempre desconeguts, veuréu com desseguida se comet la infamia de senyalar a la justicia a obrers de determinadas ideas, y sense més indicis que 'l desitj de perseguir a una classe, desseguida van a poblar la presó uns infelissos pares de familia que no tenen més recurs que 'l treball, resultant també penats per un delicte que ni 'l pare ha comés, tots los fills d'una numerosa familia, al faltarlos la subsistencia. En cambi en las explosions de calderas y fabricas se sab cert qui 'n té la culpa, la opinió pública obrera lo senyala ab lo dit y 'l anomena per tot arreu, y la justicia, que tan fàcilment empresona obrers per simples sospitas ó malevolas insinuacions de fabricants, may procedeix contra fabricants per unànimes manifestacions d'obrers.

Y pera demostrar que aixó no es exagerat, no hi ha més que citar l'ets. A Terrasa, a Olesa, a Berga, a Sabadell, a Barcelona, s'han vist portats a la presó infelissos obrers pel sol fet d'una malevolia insinuació d'un fabricant, passant allí mesos y mesos y alguns cops anys, pera resultar després ignòcents d'un delicte que no produhí més que alguns sustos. En cambi en la terrible explosió de can Morell y Murillo, en la del vapor Expres, en las duas de la fabrica de dinamita de Figueras, en la d'una caldera que acaba de rebentar a Ibi, matant sis obrers y quedantne vuyt ó deu de mal ferits, en tantes y tantes altres, y, finalment, en la horrorosa catastrofe d'Amberes, ahont per la avaricia del fabricant han mort més de 300 treballadors y n'han quedat uns 1,500 de ferits, no han bastat may las algo més que insinuacions de la classe obrera pera exigir responsabilitat civil y criminal al verdader causant de las desgracias, que moltas vegadas ab la explosió fins ha realitat un bonich negoci, cobrant bonas primas de varias societats de seguros.

Qui son aquí, donchs, los grans petardistas, los verdaders delinqüents, los abominables destructors? Ho son los fabricants, y ho son sempre. Igual quan rebenta un petardo en sa casa, que quan rebenta una caldera en sa fabrica. En lo primer cas, ho son senyalant obrers

ignòcents com autors del delict, satisfent odis de classe ó rencors personals, cometen lo delict d'acusació falsa y sent destructor de la familia obrera; en lo segon cas, los correspon la responsabilitat directa, com a homicidas per imprudencia temeraria y exagerada avaricia.

Mes es inútil bregar en favor de que lo just resulti lo legal en aquestas escabrosas qüestions. La deficiència de las lleys per una part, fetas sempre en favor dels posseïdors dels diners, y per l'altra las influencias de personas y monedas, que poden més que tot, han fet, fan y farán, mentres l'actual ordre social existeixi, que siga poch menos que impossible trobar la perfecta noció de la justicia quan l'Estat té d'intervindre en assumptos d'interessos de classe.

Als obrers toca, donchs, resoldre aquestas qüestions ab lo radical criteri de transformar la societat per medi de una verdadera Revolució Social, ja que 'ls defectes d'avyut sols podrán curarse quan se pugui dir del Estat, del diner y de la influencia que morta la cucua mort lo ver.

LA REPUBLICA ARGENTINA

DATOS, OBSERVACIONES Y CONSEJOS

Hora es lo de que després de tanta dies que estich escrivint contums, impresions y ressenyas d'aquest país, noticias més ó menos fundadas, hora es de que avuy, de una manera formal y seria, los condensa los principals datos de aquesta República, y 'la demostri realment lo que la mateixa es.

La creixent emigració espanyola a n'aquestas platjas, es lo motiu que m'obliga y m'ha creuer un deber, en parlar al lèst de la nostra terra, es a dir, clar y catalá.

La República Argentina, politicamente observada, presenta aquestas fases: una constitució federal de las más perfectas en sentit liberal, un govern liberal y unas lleys que ho son més que 'l govern. Lo poble argentí, en sa majoria, es republicá perquè si, y federal pel mateix, com que cap d'ells sab qué cosa es la monarquia, aquest es lo motiu que no sabon apreciar ni la República ni la liberalitat de sa constitució nacional. Del poder emanan sempre las reformas liberales, que moltas vegadas al 'l poble coneix de nom. La democracia está en tota sa plenitud dins de las lleys, pero está molt lluny del cor dels argentins. Aixó fa que, fetsas d'ideas los partits, se fassin tan descarnadament personal, que fa fàcil lo sentirlos.

La instrucció está bastant atrasada, lo que es causa de que 'ls fills del país desixin tant que desotjar, perquè es cosa corrent, y ningú ho extranya, que s'embarrotxin sempre que 'ls dexen los hi arriben, mequin bronquina y escandol al primer extranjero que 'ls vingui a més dibantit grogu y altres coses per l'estil y 'l busquin lo que insultantno sense saltar, lo que moltas vegadas promou una desgracia.

La estió de la beguda es tanta, que no solament s'embarrotxan los pobres, sino que son los más rics s'hi cantonen. Los napolitanos son los que más los imitan, dels de la colonia extranjera.

Com que lleys democráticas no senten be dins de una colonia de gent atressada, tenim en cambi una policia anomenada la primera del mundo, que fa cala barbaritat que ni 'la d'iberia s'admertien. Es natural que aixó siga, tantat la vigilancia al carrerch de lo más abreguagat del país; res non es lo trobar als vigilants borrotxos com uns ope, y d'aquell modo qualsevol atropicat que comet un d'aquestes individus, no ve de non a ningú. Ja 's dunan ordres serios pera evitar que 'ls individus de policia s'arripin, pero es alló que diuhent: «La cabra queu está enxada a saltar, saltar y saltar».

Aquell que no sapiga que es pagar multas, a la República Argentina li 'lo donaran rahó. Es una entrada gran-

diosa la que importan las multas. Troban un borrotxo, multa y lleuga; que crida / lleuga y multa doble, per borrotxera y escandol; que crida / multa; que calles / multa; es a dir, multa al que camina perquè no s'atura, y al que s'atura perquè no camina; de mentre que un incurrió en multa cincuenta vegadas al dia sense pensar-hi, y paga que es gata desde la democrática multa de quatre pesos, basia la aristocrática de mil y pico de peso, moneda nacional de curs legal.

Y lo que calch en aquesta trampa de la moneda, ho es que hi dongui ma culterada. La moneda de aquest país es por paper, brut de coloras, com se suposa, quals emissions las los banchs garantits per la nació. Pero abona aquest paper vallo lo que diu nominalment en or, aixta com avuy, després de haberlo declarat de curs foras, nos trobim en que 'l comer surrope no vol tractar ab lo tal paper, y 'l or comenó a anar car y car fins que avuy lo tenim a 175 %, es a dir, que cada cent duros or, costan 175 pesos paper d'aquesta República, sense contar gastos de cambi y giro. La puja se manifiesta més cada dia, a pesar de haber prohibit negociar or en la bolca. Los propietarios fan ventas, arrendamos, etc., posant com a primera condició lo tracte ab or; lo comer ab or no més se vol entendre, or, no n'hi ha; s'ha de pagar ab paper as equivalencia, y la veritat, no sé com acabará aquest envell, que 'l govern argentí fa tant per desanellar, y que, a pesar de sos esforços, no pot sortirne.

Aixó, no obstant, no es obstacle pera que cada dia la entrada de extranjeros al país se fassi més gran, lo que pot apreciarse ab lo dato de que durant los tres primers mesos d'aquest any, han entrat setenta y setenta tres emigrants per dia, que trobaran acollida y treball en aquest país. La emigració, com he dit altres vegadas, porta passatgers y equipajes a tota los punts de la República, sense cobrar ni un centavo a cap emigrant, lo manté durant lo viaje, y 'l dona hospitalitat. Aquesta manutenció y hospitalitat, pazitzen en varios puntos de tota los defectes; hi han quantas graves sobre aixó, pero ab tot, no deixa de ser un benefici més ó menos ben acobat. Lo Poder Ejecutivo, en aquest assumpto, fa una politica de fraternitat digna de elogi, per més que se 'l ataquí.

Qui 'l atregui que la Argentina es rica, s'equivoca per compler. L'Argentina no es rica, ni tampoch pobre. Igualment se la pot veure en mitj de la abundancia, com vallada per la miseria; tot dependrà de las circunstancias. Avuy mateix, aquesta República florea, se desbarrota de una manera maravillosa. Tot pren impuls, tot s'agita, tot creix. La immigració sumenta diariamente, la agricultura, la industria y 'l comer fan miracles de progrés; las propietats pulen son valor fins al extrém; se pagan per terrenos completament deshabitats una pretes fabulosos, solament perquè son de porvenir. A pesar de pagarse de fo a 400 y más pesos mensuales de floguer de una casa, no dona 'l tal floguer ni un 6 per cent al capital que de la casa donerian. En una boqueria la fetlera que tothom té ab terrenos, ab qual negoci se han fet colossals fortunes ab poch temps; pero son aquestas fortunes tan frágils, que un petit incident es prou pera fer pobre al millor capitalista d'aquesta terra.

No extranyin que 'ls parli així; aquí no hi ha resultat, ni la carn, ni 'ls mentiers, ni las begudas, ni las peronias, ni las fortunes.

De la mateixa manera n' s'encorria, que s'alcara, segons lo sort.

Si aquesta República arriba a enclausar ab lo Brasil per qüestió de limits, ó ab Chile per antipatas que 's tenen, ó no 's trova una solució bona que valori 'l paper posent lo la par ab l'or, ó pel cambi de la presidencia de la República s'enculen per qualsevol d'aquestas causes, que 's presentí malament, que tot podria ser, tindrem altra vegada la prosperitat de la República Argentina per terra, que 's propietaris de terrenos que avuy representan milions, se trobaran sense que ningú los ne dongui ni l'or ni per cent de lo que avuy valdrían, los capitals emigrarán junt ab los capitalistas, la immigració s'estrancará tot de un cop, y veurém deshabitarse altra volta los extensos deserts que 'l europeo ve poblant, perquè 'l europeo ve aquí pera fer diners, y si no

ho veu ben parat, se'n va abont més li convé a li sembla que pugui lograr lo que s' proposa.

Si això arriba, tampoch duraria molt.

De poch en poch se restabliria tot, y la propietat tornaria a valdre altra vegada.

La experiencia nos ho diu y la lògica ho afirma.

Mos ho diu la historia contemporanea de aquesta República, que registra pujas y baixas variats vegades repetidas.

La lògica nos diu que estant la Europa explotada y poblada ab extrem, y l' America poch menos que deserta encara, successiu com asocient que l' Europeu vingui a poblarla, fet bencí de sas operacions lo punt que prospera, sense que això vulgui dir que si no prospera deixi de abandonar-la. Primer hoch about s' apasenti. Lo que ve a continuar lo dit al principi, això es, que la República Argentina tindrà abundancia de mineria, segons la manera de governarse y de tractar al estranger, que es lo que realment li dona vida y prosperitat.

Y aquesta posició frígil e impresionable d'aquest país, no deixará de existir fins que las generacions argentinas de procedencia europea erigiran arreladas al país y reconstruïda a la tornada a la patria de sas procedencias, y després de sentir dels seus pares ó dels seus avis lo continuat anheli de admitir novament las precinitats del antic continent. Ecce homo; aquesta es la República Argentina, mirada sense passió, sense entusiasme y sense repulsió.

Los he presentat avuy una flor republicana, que no porque siga molt olorosa, deixa de tenir espinas.

Un altre dia m' extendré en consideracions sobre l'valor y l'abundancia del treball, y sobre las necessitats dels obrers y sas familias.

Salut y República federal.

ANTON PLA I FERRANDO.

ROARI (República Argentina), 15 Agost de 1890.

CARTAS DE FORA

Parera 14 Setembre de 1890.

Fademoniast Director: Salut y fora escarbata. Dech dirli que l' nostre enganys-animas no hi veu de cap ull de rabia, porque per la festa major lo café del costat de casa seva fou molt ple, y ell tingué un gran buyt a la funció reüll... cosa y a la manifestació llanuada que s' feu pels carrers, no poguent cubrir gastos.

Y tanta es sa rabia, que al endema de la festa guayia quan sortia de casa l' cafeter, y llavors ell se dirigí a la cafetera, dibentis:

—No estich per escándols, ja estich cansat d' avisar; te dono vuyt dias de temps pera tancar lo café, ó sino me la pagarás.

—Home, y qué vol que fem de las anyas! —digué la cafetera rialant.

—Jo me las quedaré a meytat de preu.

—Què li sembla d'aquest ruch negre! Aixis vol pagar a la cafetera los favors que li feya tots los anys pel mes de casa Maria, pujanti l' piano a la fabrica de la llana!

JUAN VERMELL.

Vilaverd 15 Setembre de 1890.

Apreciable Director: En aquesta vila no pot agurarse lo mal que hi fa l'loch. Si l' dissapte entra a un café, no sentirá més que: —Cinquanta cèntims a la tota de copes! —Quatre rals al tres d' espasas! — y aixis van disfrutant de las libertats que 'ns donan nostras autoritats en materia deloch, per la senzilla rahó de que tots ells son dels primers que jogan.

De modo que si algú de fora no hi posa remey, aquí estem perduts en aixó delloch.

Un altre dia ja n' hi farà un altra racció son amic

DIONISIO.

Iguasola 17 Setembre 1890.

Apreciadissim company: Li faig a saber que l' diumenge passat, al veure, van arribar los de la peregrinació de Lourdes; y sab alló de mossen Monsiats, que assegurava que aquella noya muda la Verge de Lourdes li tornaria la paraula; pues ha de saber que ni la Verge de Lourdes, ni las betas dels calsetes de sant Roch, varen tenir prou virtut-pera ferli tornar la paraula, porque de la mateixa manera que va marxar ha tornat, y per lo tant lo hi guanyet la posta.

Al mateix temps aquí li dono una noticia que de segur li agradará; allá vá:

Lo diumenge passat al dematí, en un dels intermedis de la comedia que fan cada festa a casa Maria gran, va pujar mossen Carriolas dalt del cosse del Esperit Sant, y allí, després d' atendre's molt sobres los miracles dels sants y especialment de la Verge de Lourdes, va deixar anar aquest següent trabuco (textual):

«Aquestos liberalots, aquestos masons y atees, aquesta TRAMONTANA infernal, tota, tota, tant los que la escriubem com los que la lleigeixen, son condemnats a las penas eternas del infern; jamay, germons meus carissimos, no vulgüed tractes ab ells, porque os condemnarian; porque heu de saber que son lo dimoni en persona.»

—Y que te'n fotografio de tí, Carriolas! —vaig exclamar pera meus adintres; —ja pots bramar, ja, que 'm sembla que t' dia que comenno a treure't los drapets al sol, quedarás més manso que un anyell; ab aixó, ojo.

I. VEXX.

Manresa 18 Setembre de 1890.

Estimat Director: Ja que veig que vosté 'm complau inserint mas correspondencias, consti que per més insuïta que 'm dirigessin, ab dificultat m' saberán la constancia, y menos tractante de poseer de manifest los actes de aquells homes públics que s' fan mereixedors de aplauso ó de censura.

Sárgan los lectors de LA TRAMONTANA, que a Manresa passan fets que ab dificultat se veuen en cap més pueste.

En época purament conservadora, y a pesar de tenir

fama de catòlics, varen arribar a sant Pere, sense tenir en consideració la poca calidat ni l' orrech que despenya alla entre molts dels beneficiats; pues bueno, avuy, en época que 'n diuen de liberalitat, una que a titulan federal, han fet embargar lo retrato del ciutadà Francisco Pi y Margall, anse respectar la representació moral que la solida deuen al seu jefe. Alguns cartellats, lo dia de la subasta, tractan de comprarlo; ben fet, posar mirament aprendran alguna cosa bona!

Lo ciutadà Francisco Lleida, individuó del Ajuntament, acaba de realisar un acte digne de aplauso. Al notar que en los presupuestos hi faltava una cantitat pera protejer a la Societat de Casa y Previa, y no desitiant grabar al contribuent, demana al seu jefe. Alguns cartellats de lo que donan al clero, y la corporació aprueba dita proposició. Consti que tant lo Lleida com la corporació, mereixen un aplauso. Si sempre obrassin ab imparcialitat no serien, com diuen ells, lo blanch dels ambiciosos.

LEANDRO CANELL.

SUSCRIPCIÓN VOLUNTARIA

A FAVOR DELS CINCH PERIODIQUES DE LLIBREPENSAORS DE MALGRAT

	Preu
Suma anterior	64'75
Recullit en La Llum: J. Torrent, 0'50.—I. Tarragó, 0'50.—E. Riús, 0'50.—J. Roca, 0'50.—F. Horte, 0'50.—L. Hilari, 0'50.—E. Centeno, 0'50.—A. J. Barberá, 1.—S. Matell, 0'50.—J. Clot, 0'25.—M. Bonet, 0'50.—A. Selva, 0'50.—Total	6
A iniciativa del grup A B C de Sabadell, quart envío	6
Idem, idem, quint envío	3
E. T.	0'25
Total, plas.	81

Continúa oberta la suscripció en la Administració d'aquest periódich, carrer de Ponent, n.º 1, pis primer, y en lo circol de llibrepensadors La Llum, carrer de Ferlandina, n.º 20, pis primer.

LO MESTRE Y 'L DEIXEBLE

(FABULETA)

Un mestre burro y pampina que ensenyava en cert xarhinat, a un xicotet molt trempat dava lliadé de doctrina.

—Digas, noy, quants l'leus hi han— fou la pregunta primera; y l' xicotet sens quimera

—Cap— va respondre al instant.

—Com cap!— lo mestre replica per tal resposta enfadat.

—Ja saps lo que dius, malvat! Ve'ras, pensanthi una mica!

—Per sus m' hi tuch de pensar— diu lo noy, molt aterrat; puig lo que abans ja li he dit es quant li poch contestar.

Lo mestre ja mitj confós veient la energia aquella, agafa al noy per la orella y aixis li diu molt rabios:

—Digas donchs: ¿Qui feu lo mou?

¿Qui ha creat tot lo existent?

¿A qui deu tot sér vivent sa existència? au, respon—

Lo noy diu ab enterea: —Lo mon y tot lo existent ab sa forsa omnipotent ho ha creat la Naturaleza.

De Deu basta la existencia se nega, en cambi es probat que 'la homes han reformat lo mon ab sa inteligencia.

Y com Deu res del mon feu y 'la homes sí, evident es que es del mon tot lo progrés degut als homes, no a Deu.

Ayrat lo mestre ab excés contra l' noy, sens compassió las empregué ab un bastó fina que l' va deixar malmés.

Y aquell xicotet trempat que tanta rahó tenia, durá un mes que encara sufria la acció vil de aquell malvat.

Encar que trist, probe aixó que en tot plet, qüestió ó disputa, trepitja la forsa bruta lo que es just y de rahó.

PEPÉ SIMPÍCH.

Diumenje s' feu un meeting, creyém que organisat pels individuos del partit obrer de Barcelona, pera protestar del modo com l' Ajuntament ha enviat a París la ja casi célebre comissió obrera que ha anat allí a estudiar la Exposició.

La concurrencia no fou lo numerosa que podia y debia esperarse, a pesar d' haverhi

vingintuna societats adheridas, gracias, potser, a la mala sombra de sos organísadors. Tampoch foren los oradors tot lo enérgichs que a nostre entendre correspondia, y gracias encara a haverhi pres cartas algu que no era dels de l' olla, tingue algo d' interés. S' acabá a quarts d' onze.

Ab tot, venint l' acte d' autoritaris y d' alguns que sollicitavan la plassa, segons se conta, ja fetren prou.

Lo ministeri sempre sembla una orga de rahons.

Després de tantas dissidencias y personalitats passadas, ara surten ab no sé quinas futesas de descorts entre l' ministre de Foment y l' de Gracia y Vallocas [dich] Justicia, desacor precursor, segons contan, de futuras dissidencias, conjuras, etc., etc.

Y pensar que als espanyols paganos los té tot aixó sense cuydat!

Com que ab la pilota del poder tots los governants s' hi diverteixen per igual tirantla entre cap y coll al país, no hi ha que ferne cas.

La qüestió no més está en que aquesta pilota quedí algun dia penjada al terrat de la Revolució.

Altra vegada l' espectacle nacional torna a manifestarse esplendorosament.

A las plassas de toros de Zamora y de Salamanca hi ha hagut uns escándols que, fora l' trencar barreras, gradas y palcos, casi semblavan lo Congrès espanyol sublevat contra son president.

¡Aun hay patria, Veremundo!

Me escriuben d' Olesa relatanme llargament las hassanyas d' un president vaporós que diuen que tant pacta ab lo burges de can Sedó y C.ª pera mantindre sa preponderancia presidencial com prepara pinxecas emboscadas d' ell y lacayos pera escarmentar als que discuteixen ó s' oposan a sa autoritat, que té pretensions d' absoluta.

Defectes son aquestos que ha tingut de molt temps la anomenada Federació de las Tres Classes de Vapor, y que continuará tenint mentres subsisteixin en ella los presidents y plassas pagadas ab las cuotas dels asociats.

A la fábrica Dufort y C.ª, de Tarrasa, hi ha un cabo de vara del mateix motllo que l' seu burges pera fer barbaritats; si no han estat may civilisats poden anarsen a viure al Africa, que allá s' trobaran ab gent de la mateixa indole.

Pel próxim número prometém donar probas de lo que passa ab aquestos esquitxos.

Estém rebent una colla de cartas, que publicarém en son dia si convé, sobre las cualitats de capacitat que reunexen molts dels obrers que han anat a estudi a París.

Agrahim los datos que se 'ns proporcionan, y supliquém a qui més ne sapiga que 'ns ne dongui, pera ferne un ramell que publicarém en son dia.

Las cartas en que tals datos se 'ns donguin tenen d' anar firmadas y companyar lo domicili, per garantía de sa veracitat.

Tenim d' ocuparnos del jutje municipal de Martorell, subjecte que justifica plenament aquell aforsime que diu «com més petita es la nou més remor mou.»

Dias enerra se negá terminantment a inscriure al registre civil lo naixement d' un fill natural, pel sol defecte de no ser lligitim, é imponent certas condicions pera ferho y que primer fos batejat per la Iglesia, cosa que res li importa y menos té dret a ficarshi com a funcionari públich.

Aquest tipo tan nано com atrevit, se creu ésser un nou bajá de tres cúas, y pensa que pot remenar als seus dependents y administrats com si fossin una olla de cols. No fa gayres dias volia processar criminalment a un estanquer per l' horrosó crim de faltarli paper sellat de vint duros lo full. D' ensá que es jutje municipal ha cambiat tres secretaris y cinch agutzails, porque ningú pot sufrir sas impertinencias.

Y no s' creguin que ell siga cap sant ni molt menos, sino una formiga ben aprofitada. No és molt temps que fou expulsat d' una societat de propietaris, sent recaudador de ella, després d' haver tingut de reintegrar una cantitat bas-

tant regular, cobrada dels associats ab talons sense les corresponents matrícies.

Mirin vostres quins classe de jutje pot ser, quan permet que la pobra de la seva mare, una velleta de setanta i tants anys, coixa per més senyas, implori una caritat de porta en porta pera poder menjar.

Tots aquests fets lo tenen desprestigiat del tot, y la població en massa, sens distinció de classes ni opinions, veuria ab gust la seva destitució, a qual efecte s'està firmant a dita vila una instància dirigida al president de la Audiència d'aquesta capital pera que serveixi de cap de expedient respectiu.

Y si ab tot això no n'hi ha prou, que ni may.

Havem dit ja a *El Obrero* que qui no té vergonya tot lo mon es seu, y ell s'ha encarregat d'anarho demostrant a qui no ho sapigués, d'una manera que no deixi lloch a dubte.

En son darrer número, y ocupant prop de dues columnas en tres diferents sueltos, defensa l'nombrament de la comissió obrera, dibent dels que la forman que «son todos antiguos trabajadores y por lo tanto perfectamente conocedores del mecanismo de sus artes y oficios».

Aquest por lo tanto es senzillament una tonteria de las moltíssimes que sempre apareixen en tan mal escrit y pitjor pensat esquit de periòdic, perquè tots sabem que en los oficis abundan molt y molt los que ab set o vuyt o menys anys ne saben molt més que altres al cap de quaranta, perquè poch després de passat l'aprenentatge es la inteligencia ó las foras del individu més que 'ls molts anys de pràctica lo que 'ls fa bons oficials.

Pero la barra està en afirmar que tots son treballadors y tots inteligents en son ofici. És treballador en Roca y Galés, que viu explotant talers y del treball dels altres? És obrer en Bòchons, traficant en guix? No son burgesos en tota la extensió de la paraula aquests dos individus? Y no n'hi ha cap més que estiga en igual cas?

Y qué n' dirèm dels inteligents en son ofici? Deixant apart lo dolent cadiryre que hi va per bon ebanista, un apenes regular caixista d'imprenta que hi va per bon litògraf, un estancquer que hi va per encuendador, varios teixidors mecànics que tenen ja fa molt temps rovelladas las frontissas de no fer d'aquell ofici y alguns altres tipus per aquest estil, ficemnos en lo capità Menaya de la colla, ab lo propi director de *El Obrero*, ab en Pamies, lo mestre d'escola, lo dels títols acadèmics, que tant remena l'estratàleg redactor del colega vaporós: *¡creu El Obrero* que en Pamies es un mestre d'escola intel·ligent, que paga dignament representar als mestres de Barcelona? Massa sab *El Obrero* que no, com ho sab tothom que l'ha tractat. Lo professor ab dos títols (¡cuyado a afegirhi una a!) que diu *El Obrero*, no sab... ni escriure al dictat. Juguem VINTI-CINCH DUROS contra JUNYAL a *El Obrero*, que son Director, en Pamies, lo cap de colla de la comissió, lo duas vegadas professor ab títol acadèmic, segons diuhen, lo mestre representant dels mestres de Barcelona a la Exposició Universal de París, no sab escriure CENT PARADULAS, que nosaltres li dictarèm, sense fer cap disbarat gramatical.

¡Tampoch li semblan rahons de pes aquestas a *El Obrero* pera combatre la competencia y fins la obscancia de certs individus pera anar a París!

Ja ho havèm dit: qui no té vergonya tot lo mon es seu.

Y fins a un altra.

Dilluns tornaren a son treball los buelguistas de Londres, després d'haver obtingut completa victòria en sa demanda.

Celebrèm l'aconteixement.

En Castellar ha fet un altre discurs a Alcira, afirmant que 'l d'en Sagasta es lo més bo dels governs possibles en aquest mon y en l'altre, y que un cop aprobat lo sufragi universal sagasti estarèm millor que a Xausa.

Respecte a Ell, diu que may anirà ni a palacio ni a la revolució.

Si, comprench. Allí ahont té d'anar en Castellar es fer... discursos.

Y 'ls demés a no creurels.

En Castellar ha fet un altre discurs a Alcira, afirmant que 'l d'en Sagasta es lo més bo dels governs possibles en aquest mon y en l'altre, y que un cop aprobat lo sufragi universal sagasti estarèm millor que a Xausa.

Respecte a Ell, diu que may anirà ni a palacio ni a la revolució.

Si, comprench. Allí ahont té d'anar en Castellar es fer... discursos.

Y 'ls demés a no creurels.

Preng gran consistència entre la classe obrera lo desitj d'anar a rebre als obrers municipals ab xiulets quan arribin de París.

Nosaltres creyem que arribaran d'incògnit. Com los personatges.

Avuy fa dinou anys que las tropas italianas entraren a Roma deixant al papa ab un pam de sens respecte a son poder temporal.

Y demà passat, diumenje, lo grupo italià *Mazzini* d'aquesta ciutat, celebrará la commemoració d'aquest fet ab una sessió que començarà a las 4 de la tarde, en lo Centre Federalista, carrer de la Portaferriera, n.º 16, pis primer.

Darrera del papa ja no més falta que vagin cayent totes las demés tiranias d'Italia y de tot arreu.

En Fontrodona s'ha agregat a la comissió obrera que a París està estudiant la Exposició Universal... ab xelvis y tiberis.

Lo gran arrossayre del municipi s'haurá dit: —Si no t'espavilas. Nasí, aquets pelons te farán perdre la reputació devant del arreu.

Y s'ha ficat entre ells assistint al tech que l'Ajuntament de París los doná, pera ferlos dentada de ser regidors y anar a Moncada.

Lo que dirá en Fontrodona, ab molta rahó: —Per comissions obreras com aquestas, y que fassin semblants estudis, jo soch lo més competent de tots.

Lo grupo anticlerical d'Alcira ha celebrat una vetllada honrant l'aniversari de la mort de Monturiol, quin nom porta, y s'ha preparat a celebrarne luego un'altra de color anticlerical.

Avis al rector, al apotecari y a mossen Joanet macó, pera que fassin arreplech de medicinas pels sustos.

Volent *El Obrero* contestarnos d'una manera indirecta (¡ay qué pillot!) per por segurament de que si anomena LA TRAMONTANA algú dels seus vulgui enterrar-se de que li trayem los draps al sol, escriu en un sueltó que per lo simple porta la marca de fábrica que salta a la vista, lo següent:

Pues nosotros sabemos decirle por nuestra parte que nuestros hombres llenan cada uno fielmente la misión que le está encomendada, y ninguno de ellos se ve acusado por la conciencia como debe ocurrir a los que manejan, revisan y aniquilan a la Federación de papeleros de Olot, ponemos por ejemplo.

Si 'ns explica qué s'ha proposat dir ab aquesta nova ridiculesa *El Obrero*, prometem regalarli una gorra de cop, que tanta falta li fa avuy ab sas freqüents cayudas.

Y si no ho explica, creurem que 'l redactor que tal ha escrit li agrada massa 'l xarello, gracias a lo qual se n'hi va la ploma ab cosas que després ni ell mateix sab entendre.

LO SANT CRISTO DE LA TECLA

La Tecla té un sant Cristó de la Seu que segons va explicar mossen Pau, es tan miraculós, que si li plau pot fer tornar la vista al que no hi veu. Tenint tant gran remey per tan tich preu de contenta la baba fins li cau, y encara que a una dona no li escru ab ell menta, y ab ell a nit la veu. Que li fa mal lo dit pent del peu ó té dolor de ventre, la baba do parosteos n'hi cura treze arreu. Lo Cristó fins d'angunia llustre treu y prou li donaria l'adieu... si 'l pobre no 'a trobés clavat en creu.

A. ROMEU.

Dos tocinos del cel, ¡sí! freres, van tindre diumenje lo pladós devergonyiment y la celestial poca latza de probar de passejar-se igual que las personas pel mitj de la Rambla de Canaletas.

Al veure aquelles duas males fatxas, la quitxalla va apoderarsen, y creyent que 'a feya carnavaal abans d'hora, van cridarlos ¡de setze 'l vil ¡ya caurel ¡no t'arrossis! y demés saludos del repertori criaturesch, acompanyats d'una

tremenda ovació sistema Cánovas y un endiablal desitj de barrejarhi troncos.

Los héroes de Soissons naturalisats a Culera tingueren que escorre 'l potiner bulto místich, sortintlos com sempre la miléssima y pico de las probas que han fet pera passejar descaradament pels carrers de Barcelona los repugnants hàbits que passaren al femer públich en nostra ciutat lo 25 de Juliol de 1835.

Els que probin de lluhir son garbo per la Rambla, y molt serà que ab la matansa de tocinos que ara s'acosta, no n' surtin algun dia escarmentats.

Com que, pera ferne botifarras, ni necessitat hi hauria de pèndrels per altre...

Per qüestió de tres rals en unas feynas d'enterró, lo gallina negra de Berja obrí 'l cap d'un seu feligrés a cops de salpacer.

Y qui no s'convens de la bondat de nostre clero es perque no vol.

Lo diumenje próxim pelegrinejará un remat de llana clatellada cap a Puiggració, sortint los bens dels corrales místichs de Bigas, La Ametlla, Sant Feliu del Pinyó, La Garriga, Semallús, Figaró, Montmany y algun altre, sempre pels respectius pastors.

Tant a la anada com a la tornada procurarán no passar per cap població d'importancia pel que pugui ser.

Deploro la precaució ab que té de manifestarse la fe.

Perque aixó fa que s' vagin perdent certes diversions públicas gratis el amore y al ayre lliure.

Los reverents cabecillas de Navarra y Vascongadas continúan fent de las sevas desde la trons, ja que per ara no poden ferho manant una partida.

Lo diumenje de la setmana passada, tot un senyor canonge, lo magistral de Vitoria, va fer tal sermó furiosó a Haro contra 'ls liberals, que l'auditori carca se posá a cridar ¡vingan armas! pera cumplir las excitacions belicosas del predicayre, y las autoritats abandonaren la iglesia, passant la qüestió als tribunals, que han emperat al canonge promovedor del escándol.

Temps perdut. No son los gobernants d'avuy de la fusta que s'necessita pera posar a rotlló a tots aquests baladres de traba y hostia.

Lo poble en son dia serà qui sabrà ferlos los comptes.

Disappe tornaren d'incògnit los pelegrins de Lourdes, dispersense discretament a la estació pel temor a alguna explosió de fe que miraculosament los fes veure la padrina.

Devot previngut val per mitja persona.

EPÍGRAMAS

Se feu fer pel sacre Creus lo fill gran de can Llerena per adonar se persona un pardósse no als peus. Y la filla de can Targa quen li veí 'l pardósse, així exclamó:—¡Jesus! quina pesa té mes Targa! J. MORAY.

Un músich de regiment que feintze la Ramona sempre me li está dient: —Quan sigui la meva dona tu m'cuparás 'l instrument. J. BARRI SANTANA.

TRENCA CLOSCAS

A la porta duré... Colocar aquestas lletras de mondo que dongan un poble de Catalunya. PEP MARTA.

GEOLOGIFICH

11 + 1/4 I + 1/2 000 K. NOVA DEL K. STELL.

SOLUCIONS

A LAS CANTORIAS DEL MÓNDO PASADY Romo.—J. PUP. PEAT. JOSEPE. PEPE. TER. T. Tip. «La América» Suada de la Universidad, 6, Barceña.

LOS GRANS CASSADORS

Qui espera no 's desespera
si es que espera la cassera.

Prenent un conill per gos
s'espanta per si es rabiós

Ell creu que al gos disfressant
las llebras s'hi enganyarán.

Per no perdre 'l gos, li núa
un gròs plumero á la-cúa.

Si 'l Turch massa corrent va
ab l' àncora 'l detindrà.

A una llebra va á apuntar
y se li posa á bramar.

Quan senten lo corn de cassa
creuhen que 'l drapayre passa.

Per no tornar buyt del tot
va cassant tot lo que pot

Y aquest sens moure tabola
tot ho cassa... á la cassola.